

OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA W ŁODZI

**RAPORT
DOTYCZĄCY WYNIKÓW
EGZAMINÓW MATURALNYCH
PRZEPROWADZONYCH
W SESJI WIOSENNEJ 2005 ROKU**

Łódź, 30 lipca 2005

Szanowni Państwo!

Oddajemy Państwu do analizy wyniki tegorocznego, pierwszego w historii egzaminu maturalnego przeprowadzonego w całej Polsce w systemie egzaminów zewnętrznych.

Dla zdających ten egzamin był bardzo ważny: prawie całkowicie zastępował egzaminy wstępne na studia, a dodatkowo oceniany był przez niezależnych, zewnętrznych egzaminatorów. Po raz pierwszy uczeń szkoły ponadgimnazjalnej otrzymał wynik swoich wiadomości i umiejętności nie od swego nauczyciela ze szkoły, a od egzaminatora, który nie oceniał jego osiągnięć w cyklu nauki.

Także po raz pierwszy nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych otrzymali informacje, jak przy zastosowaniu tych samych kryteriów w całej Polsce, wypadli ich podopieczni na tle własnej szkoły, powiatu czy województwa.

Dyrektorzy szkół, w których był przeprowadzany egzamin maturalny mogli ocenić stopień przygotowania swoich abiturientów do dalszego kształcenia, czyli efektywność kształcenia.

Wreszcie organy prowadzące szkoły dzięki analizie wyników egzaminu mogą podejmować różne działania np. co do preferowanych kierunków kształcenia.

Dla wszystkich nas był to trudny, pełen nowych wyzwań etap reformy. Egzaminowi maturalnemu towarzyszył spokój, a podjęte przez OKE i dyrektorów szkół rozwiązania organizacyjne w większości okazały się trafne. Z satysfakcją stwierdzam, że udało się ten egzamin przeprowadzić do końca bez większych zakłóceń.

Za ten ogromny wysiłek wszystkim Państwu: dyrektorom szkół i ich Radom Pedagogicznym, organom nadzorującym i prowadzącym szkoły serdecznie dziękuję.

To dzięki Waszemu zaangażowaniu ten ważny egzamin wypadł pomyślnie, a wszystkie działania zakończyły się powodzeniem. Udało się, w co powątpiewali wszyscy, dotrzymać termin wydania świadectw dojrzałości, choć łódzka OKE, jak żadna inna Komisja w Polsce przeżyła katastrofę budowlaną, która przez kilka dni uniemożliwiła jej normalną pracę.

Zachęcam Państwa, a nade wszystko nauczycieli, do wnikliwej analizy nie tylko tego raportu, ale także załączników do niego. Stanowią je płyty CD z opisem arkuszy egzaminacyjnych i komentarzem w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, które zdawali tegorocznym maturzyści. Będą one zapewne wyznacznikiem do modyfikowania programów nauczania.

Życzę, by wnioski jakie Państwo wyciągniecie posłużyły Waszym szkołom i ich uczniom na tyle, by wyniki kolejnych egzaminów maturalnych były lepsze, tak by Państwa placówki stały się przez to jeszcze bardziej atrakcyjne i ugruntowały swoją wiarygodność.

DYREKTOR
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

mgr Wiesława Zewald

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	7
II. KONCEPCJA EGZAMINU MATURALNEGO	8
III. OPIS POPULACJI ZDAJĄCYCH	13
IV. WYNIKI OGÓLNE	19
V. ORGANIZACJA SPRAWDZANIA PRAC	24
VI. EWALUACJA PRAWIDŁOWOŚCI PRZEBIEGU EGZAMINU MATURALNEGO ...	27
1. Ustny egzamin maturalny z języka polskiego i języków obcych.....	27
2. Pisemny egzamin maturalny	28
SŁOWNICZEK TERMINÓW	32

I. WSTĘP

Niniejszy raport z egzaminów maturalnych przeprowadzonych w sesji wiosennej 2005 roku na terenie działania OKE Łódź składa się z dwóch zasadniczych części.

Część pierwsza, wydana w postaci książkowej, zawiera ogólne informacje o egzaminie maturalnym, jego organizacji i sprawdzaniu prac oraz zestawienia międzyprzedmiotowe. Zestawienia międzyprzedmiotowe dotyczą takich charakterystyk jak wybieralność przedmiotów, zdawalność, średnie wyniki i odchylenie standardowe wyników dla województw z uwzględnieniem typu szkoły (licea ogólnokształcące – LO, licea profilowane – LP).

Druga część, wydana w postaci elektronicznej, zawiera opracowania przedmiotowe wraz ze szczegółową analizą zadań. Te analizy opierają się na wskaźnikach statystycznych najczęściej stosowanych w pomiarze dydaktycznym.

Dla ułatwienia czytania raportów przedmiotowych do opracowania książkowego został dołączony słowniczek terminów.

Wyniki zamieszczone w części drugiej zostały opracowane na podstawie anonimowych wyników matur, które zawierają informacje tylko o tych uczniach, którzy przystąpili do danej części egzaminu i którym został przypisany wynik egzaminu. Wyniki te nie uwzględniają uczniów, którzy przystąpili do matury w drugim terminie oraz tych, którzy rozwiązywali zadania z arkuszy niestandardowych. Ten fakt może powodować niezgodności między liczebnościami uczniów wykazanymi w części pierwszej i drugiej.

Do każdej części przedmiotowej dołączone jest zestawienie wyników uczniów w powiatach, które zapewne będą interesujące dla organów prowadzących.

II. KONCEPCJA EGZAMINU MATURALNEGO

Egzamin maturalny, będący formą oceny poziomu wykształcenia ogólnego, sprawdza wiadomości i umiejętności, ustalone w standardach wymagań opisanych w rozporządzeniu MENiS z dnia 10 kwietnia 2003r w *sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów* (Dz.U. Nr 90, poz.846).

Standardy wymagań egzaminacyjnych dla przedmiotów maturalnych zostały zebrane w trzy grupy: standard I – Wiadomości i rozumienie, standard II – Korzystanie z informacji, standard III – Tworzenie informacji. W każdym arkuszu egzaminacyjnym, w odpowiednim stosunku procentowym, dobrano zadania sprawdzające umiejętności z poszczególnych standardów. Egzamin maturalny z języków obcych nowożytnych sprawdza następujące umiejętności: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego, rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej.

Zasady przeprowadzania egzaminu maturalnego reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w *sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* (DZ.U. Nr 199, poz. 2046) z późn. zmianami.

Egzamin maturalny jest przeprowadzany dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Egzamin maturalny składa się z części ustnej, ocenianej w szkole, oraz z części pisemnej, ocenianej przez egzaminatorów wpisanych do ewidencji egzaminatorów.

W sesji wiosennej 2005 r. egzamin obejmował w części ustnej i pisemnej następujące przedmioty obowiązkowe: język polski, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej (*dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej*); ponadto w części pisemnej jeden przedmiot wybrany przez absolwenta spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu. Absolwenci mieli prawo przystąpić do egzaminu maturalnego z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów dodatkowych. Mogli wybierać spośród przedmiotów wyżej wymienionych, o ile nie wybrali ich jako przedmiotów obowiązkowych, a także mogli zdecydować się na egzamin z informatyki, języka greckiego i kultury antycznej, języka łacińskiego i kultury antycznej lub języka obcego nowożytnego. Wybór języka obcego nowożytnego pociągał za sobą konieczność zdawania tego przedmiotu zarówno w części ustnej jak i pisemnej. Absolwent mógł zdawać egzamin z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, portugalskiego, rosyjskiego, słowackiego, szwedzkiego i włoskiego. Egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego i jako przedmiotu dodatkowego nie mógł być zdawany z tego samego języka. Ponadto dla absolwentów szkół i oddziałów dwujęzycznych, dla których język obcy jest drugim językiem nauczania, przygotowano odrębny egzamin zarówno w części ustnej jak i pisemnej. Tegoroczni absolwenci klas dwujęzycznych mogli zdawać egzamin z języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego i niemieckiego. Absolwenci tego typu klas są zobowiązani także do rozwiązania dodatkowych zadań egzaminacyjnych przygotowanych w danym języku z przedmiotów obowiązkowych.

Wybór przedmiotu zdawanego na egzaminie maturalnym nie był zależny od typu szkoły, do której uczęszczał absolwent, ani od przedmiotów nauczanych w tej szkole.

Egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych mógł być zdawany na poziomie podstawowym lub na rozszerzonym, z wyłączeniem egzaminu z języka polskiego w części ustnej, dla którego nie określono poziomu. Wyboru poziomu zdawania egzaminu absolwent dokonywał w dniu egzaminu, z wyjątkiem egzaminu ustnego z języka obcego nowożytnego.

Egzamin maturalny z przedmiotów dodatkowych mógł być zdawany tylko na poziomie rozszerzonym, przy czym należało rozwiązać zadania egzaminacyjne dla poziomu podstawowego oraz zadania zawarte w arkuszu dla poziomu rozszerzonego.

Zdający dokonywali swoich wyborów do dnia 30 września 2004r., składając pisemną deklarację dyrektorowi szkoły, określając w niej przedmioty obowiązkowe i dodatkowe, poziom egzaminu w części ustnej z języka obcego nowożytnego, temat z języka polskiego wybranego ze szkolnej listy tematów, a dla zdających informatykę – środowisko komputerowe, programy użytkowe oraz język programowania zgodnie z listą ogłoszoną przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Uczniowie klas dwujęzycznych deklarowali język, w którym będą zdawać wybrane przedmioty. Absolwenci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potwierdzonymi opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczeniami o potrzebie indywidualnego nauczania lub zaświadczeniami lekarskimi, mieli prawo przystąpić do egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Wyrażono zgodę na zdawanie egzaminu w domu 9 zdającym. Szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków i formie przeprowadzenia egzaminu ogłoszono na stronie internetowej CKE na 12 miesięcy przed terminem przeprowadzania egzaminu.

Na podstawie zebranych zgłoszeń dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej na 4 miesiące przed terminem egzaminu ogłosił harmonogram przeprowadzania egzaminów w sesji wiosennej. Zdający mogli dokonywać zmian w swoich deklaracjach jeszcze na 2 miesiące przed terminem części pisemnej egzaminu, o ile zmiany te nie naruszały harmonogramu. Ostatnie zmiany nienaruszające harmonogramu oraz liczby arkuszy egzaminacyjnych zamówionych przez szkołę można było zgłosić jeszcze na 2 tygodnie przed egzaminem.

Za organizację i przebieg egzaminu w danej szkole był odpowiedzialny przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, którym jest dyrektor szkoły. Do jego zadań należało min. powołanie przedmiotowych zespołów egzaminacyjnych do przeprowadzenia części ustnej egzaminu, powołanie zespołów nadzorujących przebieg części pisemnej egzaminu (przy zachowaniu zasady, że co najmniej jeden z członków zespołu jest nauczycielem innej szkoły lub placówki), opracowanie harmonogramu części ustnej, zlecenie nauczycielom przygotowania szkolnej listy tematów z języka polskiego.

Część ustna egzaminu rozpoczęła się **18 kwietnia 2005 r.** i w większości szkół zakończyła się przed rozpoczęciem części pisemnej. Zdający przystępowali do części ustnej egzaminu w szkołach, które ukończyli. Z powodu braku możliwości powołania zespołów przedmiotowych dyrektor OKE kierował zdających do innych szkół. Skalę zjawiska ilustruje poniższa tabela.

Tabela 1. Skierowania absolwentów na część ustną egzaminu maturalnego

województwo	j. polski	j. angielski	j. francuski	j. hiszpański	j. niemiecki	j. rosyjski	j. włoski
łódzkie	1	1	30	6	14	42	11
świętokrzyskie	-	-	1	8	1	2	9

Część ustną egzaminu przeprowadzał i oceniał przedmiotowy zespół egzaminacyjny w składzie: przewodniczący zespołu – egzaminator danego przedmiotu wpisany do ewidencji egzaminatorów, co najmniej dwóch nauczycieli danego przedmiotu, jako członkowie, w tym jeden z nich z innej placówki. Egzamin prowadziła zawsze jedna osoba, wskazana przez przewodniczącego.

Tabela 2. Część ustna egzaminu maturalnego

Przedmiot	Poziom egzaminu	Części egzaminu	Łączny czas (w minutach)	Uwagi
Język polski	Jeden poziom	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja tematu • rozmowa dotycząca prezentowanego tematu lub/i bibliografii 	25	– prezentacja: 15 minut, w tym 5 minut na ew. wykorzystanie sprzętu – rozmowa ok. 10 minut – w sali przebywa 1 zdający
Język obcy nowożytny	Podstawowy	<ul style="list-style-type: none"> • trzy rozmowy sterowane • opis ilustracji i rozmowa na jej podstawie 	10	– 5 minut na zapoznanie się z zestawem nie wlicza się do czasu trwania egzaminu – w sali przebywa 1 zdający
	Rozszerzony	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa na podstawie materiału stymulującego • prezentacja jednego z dwóch tematów zawartych w zestawie i dyskusja na temat prezentacji 	15	– 15 minut na zapoznanie się z zestawem nie wlicza się do czasu trwania egzaminu – w sali przebywa 1 zdający i 1 przygotowujący się do egzaminu
Drugi język nauczania w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych	Jeden poziom	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja tekstu zamieszczonego w zestawie oraz rozmowa na jego temat 	15	– 15 minut na zapoznanie się z zestawem nie wlicza się do czasu trwania egzaminu – w sali przebywa 1 zdający i 1 przygotowujący się do egzaminu

Szczegółowy opis egzaminu został zamieszczony w raportach przedmiotowych.

Część pisemna egzaminu rozpoczęła się **4 maja**, a zakończyła **31 maja** 2005 r. Przebieg tej części egzaminu nadzorował zespół nadzorujący, w skład którego wchodziło przynajmniej 3 nauczycieli, przy czym nie mogli to być nauczyciele przedmiotu objętego egzaminem i wychowawcy zdających. Przynajmniej jeden z członków zespołu był nauczycielem innej szkoły.

Wszystkie egzaminy rozpoczynały się o godz. 9.00. Między poszczególnymi częściami egzaminu były około półgodzinne przerwy.

Tabela 3. Pisemny egzamin maturalny według przedmiotów

Przedmiot	Części egzaminu I – poziom podstawowy II – poziom rozszerzony	Czas trwania w minutach	Czas łączny w minutach	Uwagi
język polski	I	170	300	Zdający może korzystać ze słownika ortograficznego oraz słownika poprawnej polszczyzny.
	II	130		
język obcy nowożytny	I	120	300	
	II	70		
	III	110		
historia, WOS historia sztuki, historia muzyki, wiedza o tańcu	I	120	270	
	II	150		
biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia	I	120	240	Do arkuszy z chemii dołączone są wybrane tablice chemiczne. Do arkuszy z fizyki karta wzorów i stałych fizycznych.
	II	120		Część I z geografii egzaminu zawiera barwną szczegółową mapę
matematyka	I	120	270	Do arkuszy z matematyki dołączony jest zestaw wzorów.
	II	150		
informatyka	I	90	240	Zdający może korzystać z programów oraz danych zapisanych na dysku twardym i na dyskach CD-ROM, stanowiących wyposażenie stanowiska.
	II	150		
język grecki i kultura antyczna, język łaciński i kultura antyczna	I	90	240	
	II	150		

* W przypadku języka obcego nowożytnego poziom rozszerzony obejmuje arkusze I, II, III

Klasy dwujęzyczne

Przedmiot	Części egzaminu	Czas trwania w minutach	Czas łączny w minutach	Uwagi
język obcy klasy dwujęzyczne	I	90	240	
	II	150		
przedmioty zdawane w j. obcym – klasy dwujęzyczne	I	odpowiednio do wybranego przedmiotu	odpowiednio do wybranego przedmiotu	
	II			
	III (obcojęzyczny)	80	+ 80 minut	

Uczniowie klas dwujęzycznych zdawali język obcy na jednym, właściwym dla tego typu klas poziomie. Deklarowane przedmioty egzaminacyjne zdawali na wybranych przez siebie poziomach, pisząc dodatkowo arkusz w języku obcym (pytania w nim zawarte dotyczyły poziomu podstawowego danego przedmiotu).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Sportu z dnia 28 kwietnia 2005 roku *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* zorganizowano i przeprowadzono egzamin maturalny dla osób, które z przyczyn losowych nie mogły przystąpić do egzaminu w terminie majowym. Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej wyraził zgodę na przystąpienie do egzaminu w części pisemnej 55 zdającym i 11 osobom w części ustnej. Na egzamin zgłosiło się 45 zdających.

Warunkiem otrzymania świadectwa dojrzałości było uzyskanie wymaganej ilości punktów zarówno w części ustnej jak i pisemnej. W części pisemnej egzaminu należało otrzymać minimum 30% punktów możliwych do uzyskania z danego przedmiotu obowiązkowego na poziomie podstawowym. Wynik uzyskany z przedmiotów obowiązkowych na poziomie rozszerzonym oraz wynik z przedmiotów dodatkowych nie miał wpływu na otrzymanie świadectwa, został jednak na nim odnotowany. W części ustnej należało uzyskać minimum 30% punktów z języka polskiego i 30% z języka obcego nowożytnego na deklarowanym poziomie.

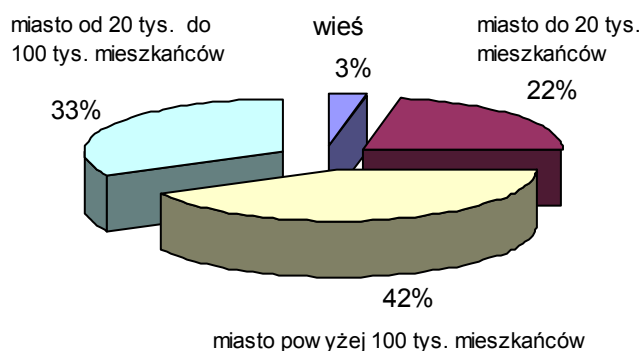
Świadectwa wydano 27 czerwca 2005r.

III. OPIS POPULACJI ZDAJĄCYCH

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi egzamin maturalny odbył się ogółem w **388** szkołach i przystąpiło do niego **31 656** zdających. Liczbę szkół i zdających w poszczególnych województwach i typach szkół przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Szkoły i zdający egzamin maturalny wg typu szkoły

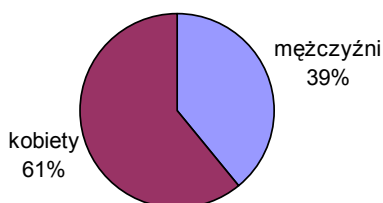
	Liczba szkół			Liczba zdających		
	ogółem	LO	LP	ogółem	LO	LP
woj. łódzkie	280	189	91	20 354	16 610	3 744
woj. świętokrzyskie	108	68	40	11 302	8 612	2 690
OKE Łódź	388	257	131	31 656	25 222	6 434

Rysunek 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego ze względu na lokalizację szkoły

Wśród uczniów przystępujących do matury w 2005 roku przeważali absolwenci szkół ponadgimnazjalnych z dużych miast (powyżej 100 tysięcy mieszkańców). Zdający ze szkół w średnich miastach stanowili 33%, a w małych miastach – 22%.

Wśród tegorocznych maturzystów przeważały kobiety (61%). Tak duża dysproporcja między ilością kobiet i mężczyzn przystępujących do matury 2005 (w populacji przystępujących do egzaminu gimnazjalnego w 2002 roku grupy uczniów i uczennic były praktycznie równoliczne) jest związana między innymi z tym, że uczniowie techników przystępowali w tym roku do tzw. „starej matury”.

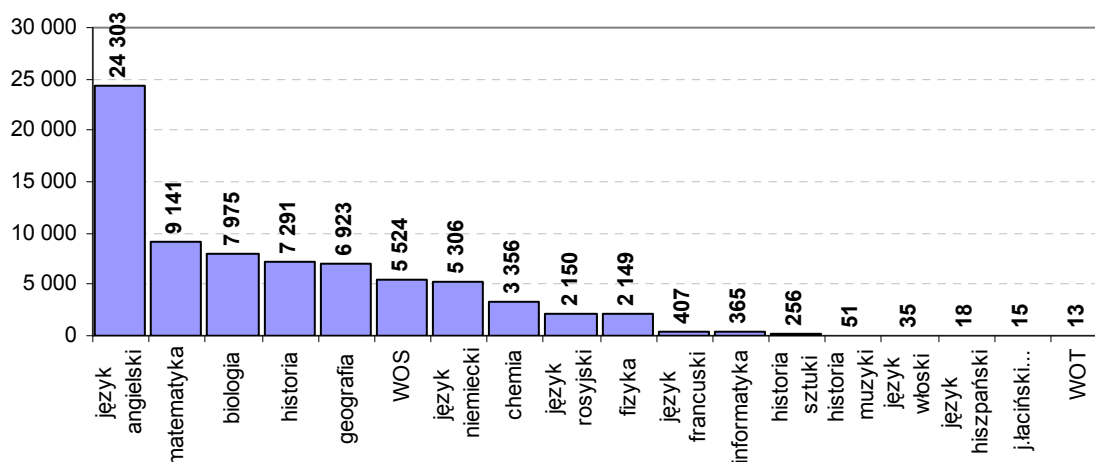
Rysunek 2. Przystępujący do egzaminu maturalnego według płci

Na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej zwolniono łącznie 123 osoby z odpowiedniego przedmiotu egzaminu maturalnego. Liczbę zwolnionych z poszczególnych przedmiotów przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Zwolnieni z egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów

Przedmiot egzaminacyjny	Liczba zwolnionych		
	woj. łódzkie	woj. świętokrzyskie	OKE Łódź
Biologia	5	9	14
Chemia	8	3	11
Fizyka i astronomia	6	1	7
Geografia	2	0	2
Historia	5	2	7
Historia sztuki	6	1	7
Język angielski	11	2	13
Język francuski	3	0	3
Język niemiecki	5	1	6
Język polski	8	9	17
Język rosyjski	6	8	14
Język łaciński i ...	2	1	3
Matematyka	2	0	2
WOS	8	9	17
Razem	77	46	123

Obowiązkowym przedmiotem na egzaminie maturalnym był język polski. Ponadto abiturient wybierał jeden język obcy nowożytny jako język obowiązkowy oraz jeden z wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania... przedmiotów. Wykres na rysunku 3. ilustruje popularność wyboru poszczególnych przedmiotów maturalnych. Bardziej szczegółowy podział prezentują tabela 6 i 7.

Rysunek 3. Wybieralność przedmiotów na maturze na podstawie deklaracji uczniowskich w OKE Łódź

Zestawienie pokazuje, że w OKE Łódź nie było osób zainteresowanych zdawaniem matury z języka słowackiego, portugalskiego, szwedzkiego, białoruskiego, litewskiego, ukraińskiego oraz przedmiotów wybieranych jako dodatkowe: języka greckiego i kultury antycznej i języka kaszubskiego.

Tabela 6. Wybieralność przedmiotów na maturze 2005 w OKE Łódź na podstawie wyników egzaminów maturalnych

Przedmiot	obowiązkowy	dodatkowy	Razem
język polski	31 253	–	31 253
język angielski	23 724	304	24 028
język niemiecki	5 042	145	5 187
język rosyjski	2 023	49	2 072
język francuski	345	30	375
język hiszpański	10	8	18
język włoski	19	8	27
matematyka	8 069	1 017	9 086
fizyka i astronomia	328	1 802	2 130
biologia	6 640	1 222	7 862
geografia	5 651	1 145	6 796
chemia	1 196	2 137	3 333
historia	6 266	890	7 156
historia sztuki	129	116	245
historia muzyki	41	10	51
wiedza o społeczeństwie	2 848	2 594	5 442
wiedza o tańcu	10	3	13
informatyka	–	364	364
j.łaciński i kultura antyczna	–	12	12

Języki obce były głównie zdawane jako przedmioty obowiązkowe. Istnieje niewielka grupa uczniów (około 500), którzy zdawali na egzaminie dwa lub więcej języków obcych. Jako przedmiot obowiązkowy uczniowie najczęściej wybierali matematykę, geografię, historię i biologię. Fizykę i chemię abiturienti zdawali przede wszystkim jako przedmioty dodatkowe, co zapewne wiązało się z wymaganiami wyższych uczelni. Bardzo popularnym przedmiotem była wiedza o społeczeństwie – wybrało ten przedmiot ponad 5 tysięcy zdających, przy czym prawie taka sama liczebnie grupa decydowała się na zdawanie tego przedmiotu jako przedmiotu obowiązkowego, co i dodatkowego. Tabela 7 przedstawia wybieralność przedmiotów z uwzględnieniem województwa i typu szkoły. Na podstawie tej tabeli można porównać wybory uczniów z liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych. Tabela została sporządzona na podstawie deklaracji uczniowskich. Wyniki w niej przedstawione różnią się od wyników w tabeli 6, w której przedstawiono wybieralność przedmiotów na podstawie wyników uczniów, którym przypisano wynik, a zatem nie uwzględniającej uczniów, którzy z różnych przyczyn nie zgłosili się na egzamin lub którym egzamin unieważniono.

Tabela 7. Wybieralność przedmiotów z uwzględnieniem województwa i typu szkoły na podstawie deklaracji uczniowskich

Przedmiot	wybierany jako obowiązkowy				wybierany jako dodatkowy			
	łódzkie		świętokrzyskie		łódzkie		świętokrzyskie	
	LO	LP	LO	LP	LO	LP	LO	LP
język polski	16 610	3 744	8 612	2 690	<i>nie dotyczy*</i>			
język angielski	12 860	2 521	6 667	1 948	194	6	101	6
język niemiecki	2 779	905	1 097	378	109	2	35	1
język rosyjski	772	301	678	347	32	2	16	2
język francuski	188	16	160	13	22	0	8	0
język hiszpański	8	0	2	0	1	1	6	0
język włoski	8	2	13	4	4	1	3	0
matematyka	4 349	702	2 450	622	668	68	263	19
fizyka i astronomia	209	21	100	5	1 283	32	498	1
biologia	3 606	706	1 936	489	784	48	391	15
geografia	2 854	1 320	1 015	586	779	69	274	26
chemia	702	101	364	43	1 379	52	699	16
historia	3 585	396	2 021	391	522	36	312	28
historia sztuki	103	5	25	4	77	4	38	0
historia muzyki	36	1	4	0	7	1	2	0
wiedza o społ.	1 168	493	702	550	1 461	130	897	123
wiedza o tańcu	10	0	0	0	3	0	0	0
informatyka	<i>nie dotyczy*</i>				195	24	133	13
j.łaciński i kult.ant.	<i>nie dotyczy*</i>				8	0	7	0

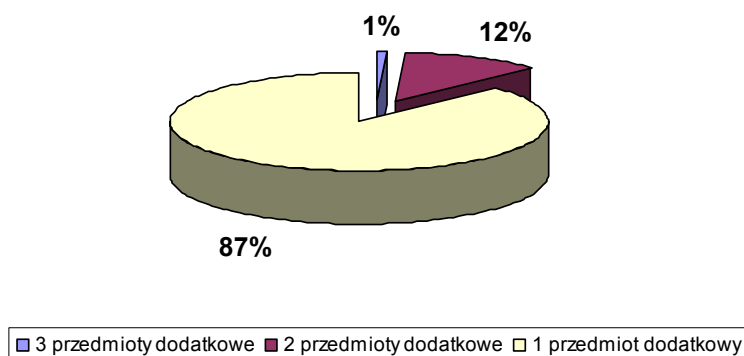
* język polski był egzaminem obowiązkowym dla wszystkich zdających;
informatykę, język grecki i kulturę antyczną oraz język łaciński i kulturę antyczną można było wybrać jedynie jako przedmiot dodatkowy;

Większość uczniów (2/3 wszystkich zdających) ograniczyła się do przedmiotów obowiązkowych, przedmioty dodatkowe wybrało około 10 tysięcy osób. Zdający mógł dodatkowo wybrać trzy przedmioty, jednak takich uczniów było bardzo niewiele (71 osób na terenie działania OKE Łódź, 0,22% wszystkich zdających). Informację o liczbie wybieranych przedmiotów zawiera tabela 8.

Tabela 8. Liczba wybieranych przedmiotów dodatkowych

Liczba przedmiotów	ogółem	łódzkie	świętokrzyskie
3 przedmioty dodatkowe	71	54	17
2 przedmioty dodatkowe	1242	824	418
1 przedmiot dodatkowy	8873	5975	2898

Wśród uczniów, którzy wybierali przedmioty dodatkowe przeważali uczniowie, którzy wybrali tylko jeden przedmiot dodatkowy.

Rysunek 4. Liczba wybieranych przedmiotów dodatkowych

Uczniowie deklarowali również na jakim poziomie będą zdawać egzaminy ustne z języków obcych. Wybory uczniów są przedstawione w tabeli 9.

Tabela 9. Wybór poziomu zdawania egzaminu ustnego z języka obcego na podstawie deklaracji uczniowskich.

Przedmiot	Deklarowany poziom	łódzkie		świętokrzyskie	
		LO	LP	LO	LP
Język angielski	dwujęzyczny	1	–	–	–
	podstawowy	9 742	2 394	5 525	1 892
	rozszerzony	3 308	133	1 240	61
Język francuski	dwujęzyczny	31	–	–	–
	podstawowy	115	15	128	13
	rozszerzony	64	1	40	–
Język hiszpański	podstawowy	5	–	2	–
	rozszerzony	4	1	6	–
Język niemiecki	dwujęzyczny	51	–	–	–
	podstawowy	2 280	896	983	370
	rozszerzony	557	11	149	9
Język rosyjski	podstawowy	713	299	615	346
	rozszerzony	91	4	79	3
Język włoski	podstawowy	3	1	7	2
	rozszerzony	5	1	6	2

Wyraźnie widać, że uczniowie liceów profilowanych rzadziej decydowali się na przystąpienie do egzaminów ustnych z języka obcego na poziomie rozszerzonym. Takie decyzje podejmowali przede wszystkim uczniowie liceów ogólnokształcących. Absolwenci klas dwujęzycznych z łódzkich liceów podejmowali decyzje o zdawaniu języka obcego na poziomie przewidzianym dla tego typu klas.

Uczniowie na egzaminie pisemnym mogli deklarować poziom egzaminu. W tej sesji egzaminacyjnej ostateczną decyzję o wyborze rozszerzonego poziomu zdawania uczeń mógł podjąć bezpośrednio przed egzaminem. Z takiej możliwości skorzystało wielu uczniów. Tabela 10 zawiera informacje o deklaracjach uczniów na egzaminach pisemnych. Decyzje uczniów były spowodowane przede wszystkim wymaganiami wyższych uczelni.

Tabela 10. Deklaracje poziomu zdawania egzaminu pisemnego z poszczególnych przedmiotów na podstawie wyników egzaminu maturalnego.

Przedmiot	Poziom	łódzkie	świętokrzyskie
Biologia	dwujęzyczny	7	–
	podstawowy	1 539	1 064
	rozszerzony	3 519	1 740
Chemia	dwujęzyczny	2	–
	podstawowy	233	92
	rozszerzony	1 982	1 026
Fizyka i astronomia	podstawowy	48	33
	rozszerzony	1 521	541
Geografia	dwujęzyczny	2	–
	podstawowy	2 199	2 710
	rozszerzony	1 095	792
Historia	dwujęzyczny	44	–
	podstawowy	1 051	1 130
	rozszerzony	3 379	1 596
Historia muzyki	podstawowy	37	4
	rozszerzony	16	1
Historia sztuki	podstawowy	23	16
	rozszerzony	157	49
Język angielski	dwujęzyczny	1	–
	podstawowy	10 589	2 352
	rozszerzony	4 783	6 304
Język francuski	dwujęzyczny	31	0
	podstawowy	93	101
	rozszerzony	112	69
Język hiszpański	podstawowy	3	1
	rozszerzony	7	7
Język niemiecki	dwujęzyczny	51	–
	podstawowy	2 147	1 106
	rozszerzony	1 541	393
Język polski	podstawowy	20 043	11 210
	rozszerzony	6 298	1 977
Język rosyjski	podstawowy	687	719
	rozszerzony	360	306
Język włoski	podstawowy	2	7
	rozszerzony	8	10
Matematyka	dwujęzyczny	31	–
	podstawowy	1 518	1 467
	rozszerzony	4 227	1 874
Wiedza o społeczeństwie	podstawowy	738	817
	rozszerzony	2 473	1 414
Wiedza o tańcu	podstawowy	5	–
	rozszerzony	8	–

IV. WYNIKI OGÓLNE

Wiosenna sesja egzaminacyjna rozpoczęła się **wewnętrznymi** egzaminami ustnymi z języka polskiego oraz języków obcych. Tabele 11 i 12 pokazują, jakie wyniki osiągnęli zdający na egzaminach ustnych.

Tabela 11. Wyniki średnie zdających z egzaminów ustnych w punktach

Przedmiot	Poziom	Średnie wyniki egzaminów ustnych (w punktach)			
		łódzkie		świętokrzyskie	
		LO	LP	LO	LP
Język polski	nie dotyczy	15,14	12,44	15,77	13,33
Język angielski	dwujęzyczny	18,00	–	–	–
	podstawowy	14,23	11,18	14,64	11,41
	rozszerzony	15,66	12,44	16,43	13,25
Język francuski	dwujęzyczny	14,40	–	–	–
	podstawowy	14,08	9,87	13,83	9,69
	rozszerzony	17,48	11,00	17,21	–
Język hiszpański	podstawowy	16,00	–	16,00	–
	rozszerzony	16,00	6,00	18,17	–
Język niemiecki	dwujęzyczny	16,20	–	–	–
	podstawowy	13,12	9,91	14,08	9,94
	rozszerzony	16,02	10,00	17,19	11,88
Język rosyjski	podstawowy	13,21	10,05	14,63	10,29
	rozszerzony	15,99	13,00	16,31	10,33
Język włoski	podstawowy	13,33	7,00	18,14	9,00
	rozszerzony	14,20	14,00	19,33	16,50

Egzaminy ustne z języków obcych wypadły bardzo dobrze. W liceach ogólnokształcących województw łódzkiego i świętokrzyskiego wszystkie średnie są powyżej 13 punktów (tj. ponad 65% możliwych do uzyskania punktów). Nieco gorzej wypadły egzaminy ustne z języków obcych w liceach profilowanych. Wyniki z języka polskiego są jeszcze wyższe (średnie w LO stanowią ponad 75% możliwych do uzyskania punktów). Niewielkie wartości odchylenia standardowego mówią o dużym skoncentrowaniu wyników wokół średniej. Duże odchylenie standardowe wyników z języka włoskiego wynika z niewielkiej (27 osób) grupy osób, które przystąpiły do tego egzaminu. Wysoka średnia z języka włoskiego w liceach świętokrzyskich oraz odchylenie standardowe mniejsze od 1 oznacza, że ponad 70% wyników mieści się w przedziale od 17 do 20 punktów dla poziomu podstawowego oraz od 18 do 20 punktów dla poziomu rozszerzonego. O odchyleniu standardowym nie można mówić w przypadku, gdy do egzaminu przystępuje jeden uczeń, stąd brak tej wartości w niektórych pozycjach tabeli 12.

Tabela 12. Odchylenie standardowe wyników zdających z egzaminów ustnych

Przedmiot	Poziom	Odchylenie standardowe (w punktach)			
		łódzkie		świętokrzyskie	
		LO	LP	LO	LP
Język polski	nie dotyczy	4,33	4,95	4,02	4,73
Język angielski	dwujęzyczny	–	–	–	–
	podstawowy	4,28	4,88	4,12	5,12
	rozszerzony	3,66	4,48	3,44	5,54
Język francuski	dwujęzyczny	3,64	–	–	–
	podstawowy	4,20	4,76	4,23	2,93
	rozszerzony	3,07	–	3,06	–
Język hiszpański	podstawowy	3,54	–	4,24	–
	rozszerzony	4,32	–	1,60	–
Język niemiecki	dwujęzyczny	3,42	–	–	–
	podstawowy	4,75	4,68	4,33	4,68
	rozszerzony	4,03	3,68	3,50	4,70
Język rosyjski	podstawowy	4,54	4,68	4,10	4,49
	rozszerzony	3,46	6,83	4,33	4,16
Język włoski	podstawowy	10,69	–	0,69	8,49
	rozszerzony	6,76	–	0,52	3,54

W maju rozpoczęły się pisemne egzaminy zewnętrzne jednolite w całym kraju. Wyniki zdających w województwie łódzkim i świętokrzyskim przedstawiają tabele 13 i 14.

Bardziej szczegółowe wyniki wraz z analizą zadań z arkuszy testów egzaminacyjnych są zawarte w części drugiej raportu, zamieszczonej na płycie CD.

Dla opisu średniego wyniku warto zastosować skale staninowe. Ogólnopolskie skale staninowe opracowuje Centralna Komisja Egzaminacyjna na podstawie anonimowych wyników matur w całym kraju.

Tabela 13. Średnie wyniki pisemnego egzaminu maturalnego w województwie łódzkim i świętokrzyskim

Przedmiot	Poziom	Max liczba punktów	Średnie wyniki egzaminu pisemnego (w punktach)				Średnie wyniki egzaminu pisemnego (w procentach)			
			woj. łódzkie		woj. świętokrzyskie		woj. łódzkie		woj. świętokrzyskie	
			LO	LP	LO	LP	LO	LP	LO	LP
język polski	P	70	40,7	33,0	40,4	31,1	58,1	47,1	57,7	44,4
	R	40	18,2	14,5	18,9	15,3	45,5	36,3	47,3	38,3
język angielski	P	50	39,9	31,3	39,5	30,5	79,8	62,6	79,0	61,0
	R	50	32,6	25,7	33,65	25,0	65,2	51,4	67,3	50,0
język niemiecki	P	50	38,0	30,1	39,0	27,3	76,0	60,2	78,0	54,6
	R	50	30,1	19,4	32,6	21,7	60,3	38,9	65,2	43,5
język rosyjski	P	50	39,0	32,0	39,3	31,4	78,0	64,0	78,6	62,8
	R	50	34,4	23,32	33,0	22,8	68,8	46,6	66,0	45,6
język francuski	P	50	36,0	22,7	33,4	18,3	72,0	45,4	66,8	36,6
	R	50	27,2	15,0	26,6	8,3	54,5	30,0	53,3	16,6
język hiszpański	P	50	39,6	37,0	42,6	–	79,2	74,0	85,2	–
	R	50	15,4	15,3	16,9	–	61,7	61,0	67,4	–
język włoski	P	50	41,5	27,8	42	27,9	83,0	55,6	84,0	55,8
	R	50	35,9	24,5	31,6	31,0	71,8	49,0	63,3	62,0
matematyka	P	50	29,5	18,2	27,8	17,3	59,0	36,4	55,6	34,6
	R	50	17,6	7,4	18,0	6,7	35,2	14,8	35,9	13,5
fizyka i astronomia	P	50	30,5	22,3	31,2	22,7	60,9	44,6	62,5	45,3
	R	50	16,7	8,2	17,0	6,3	33,4	16,4	34,0	12,7
biologia	P	50	34,4	26,7	35,7	25,9	68,9	53,4	71,4	51,7
	R	50	25,3	15,7	26,6	15,3	50,6	31,5	53,1	30,6
geografia	P	100	60,9	46,6	60,8	42,7	60,9	46,6	60,8	42,7
	R	100	50,4	39,3	52,2	39,0	50,4	39,3	52,2	39,0
chemia	P	60	42,0	27,0	44,8	27,0	70,0	45,1	74,6	44,9
	R	60	29,6	13,5	32,6	13,9	49,3	22,5	54,4	23,2
historia	P	100	56,0	43,4	54,2	41,2	56,0	43,4	54,2	41,2
	R	50	18,1	13,7	15,5	12,4	36,2	27,8	30,9	24,7
historia sztuki	P	100	54,5	21,5	49,9	23,3	54,5	21,5	49,9	23,3
	R	50	28,3	17,5	25,9	–	56,6	35,0	51,8	–
historia muzyki	P	100	62,5	37,0	57,5	–	62,5	37,0	57,5	–
	R	50	27,7	19,0	23,3	–	55,4	38,0	46,7	–
WOS	P	100	58,6	44,3	59,5	44,4	58,6	44,3	59,5	44,4
	R	70	38,4	32,2	36,6	28,6	54,8	46,0	52,3	40,8
WOT	P	80	42,8	–	–	–	53,6	–	–	–
	R	90	40,1	–	–	–	44,6	–	–	–
informatyka	R	100	28,3	27,6	29,7	29,4	28,3	27,6	29,7	29,4
j. łaciński i kult. ant.	R	100	22,4	–	32,9	–	44,8	–	65,8	–

P – poziom podstawowy, R – poziom rozszerzony

Tabela 14. Odchylenie standardowe wyników zdających na egzaminie pisemnym z poszczególnych przedmiotów.

Przedmiot	Poziom	Max liczba punktów	Odchylenie standardowe wyników egzaminu pisemnego (w punktach)			
			woj. łódzkie		woj. świętokrzyskie	
			LO	LP	LO	LP
język polski	P	70	10,94	10,74	10,77	10,85
	R	40	7,26	6,43	7,27	5,81
język angielski	P	50	7,28	7,63	7,08	7,59
	R	50	5,13	5,29	5,00	5,11
język niemiecki	P	50	7,36	7,26	6,70	7,23
	R	50	5,77	5,75	5,90	6,33
język rosyjski	P	50	6,96	7,47	6,96	7,55
	R	50	5,28	6,12	5,33	4,73
język francuski	P	50	9,11	7,94	9,66	4,28
	R	50	5,47	6,22	5,95	1,25
język hiszpański	P	50	7,27	–	5,00	–
	R	50	5,01	1,06	4,39	–
język włoski	P	50	10,63	10,96	5,60	9,53
	R	50	6,63	5,30	6,03	4,56
matematyka	P	50	11,37	8,52	11,79	8,39
	R	50	10,28	6,03	10,35	5,47
fizyka i astronomia	P	50	8,34	8,30	8,62	6,28
	R	50	9,67	6,57	9,64	2,08
biologia	P	50	8,59	8,01	8,33	7,49
	R	50	9,85	7,17	9,71	5,98
geografia	P	100	17,76	15,44	18,30	15,43
	R	100	16,05	12,83	16,16	13,91
chemia	P	60	11,70	11,02	10,88	10,87
	R	60	14,00	10,86	13,84	8,61
historia	P	100	15,22	12,14	15,11	11,87
	R	50	6,71	5,33	6,09	4,74
historia sztuki	P	100	20,66	5,53	23,03	8,06
	R	50	9,38	4,80	9,74	–
historia muzyki	P	100	19,32	25,46	15,18	–
	R	50	8,94	–	16,01	–
WOS	P	100	11,95	11,04	12,54	10,68
	R	70	7,64	8,63	8,31	9,00
WOT	P	80	11,65	0,00	0,00	0,00
	R	90	13,29	0,00	0,00	0,00
informatyka	R	100	7,86	8,41	8,67	8,79
j. łaciński i kultura antyczna	R	100	9,39	–	15,70	–

27 czerwca 2005 wydano 27 532 świadectwa dojrzałości (87% maturzystów). Świadectw dojrzałości nie otrzymały 4124 osoby. Są to osoby, które z przyczyn losowych nie przystąpiły do wszystkich egzaminów obowiązkowych, lub te, które przystąpiły, ale w części obowiązkowej nie osiągnęły 30% progu zaliczeniowego.

Tabela 15 przedstawia informację o odsetku zdających, którzy nie osiągnęli 30% progu zaliczeniowego w części obowiązkowej z poszczególnych przedmiotów. Zauważmy, że zdawalność z poszczególnych przedmiotów nie jest równoznaczna ze zdawalnością matury.

Tabela 15. Zdawalność w poszczególnych przedmiotach z uwzględnieniem województwa i typu szkoły.

Przedmiot zdawany jako obowiązkowy	zdawalność w %			
	łódzkie		świętokrzyskie	
	LO	LP	LO	LP
język polski	98,66	96,07	99,70	96,77
język angielski	98,92	97,74	99,75	97,64
język niemiecki	99,24	96,24	99,73	97,09
język rosyjski	95,60	92,36	99,56	97,98
język francuski	98,40	93,75	100,00	100,00
język hiszpański	100,00	–	100,00	–
język włoski	100,00	100,00	100,00	100,00
matematyka	93,70	68,52	88,94	64,63
fizyka i astronomia	97,61	90,48	100,00	80,00
biologia	97,50	94,33	98,66	93,46
geografia	94,92	86,97	96,06	81,40
chemia	96,72	79,21	99,73	83,72
historia	97,13	90,40	97,28	83,12
historia sztuki	93,20	40,00	88,00	50,00
historia muzyki	94,44	100,00	100,00	–
WOS	98,03	90,06	98,01	91,45
wiedza o tańcu	100,00	–	–	–

V. ORGANIZACJA SPRAWDZANIA PRAC

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Sportu z 7 września 2004 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DZ.U. Nr 199, poz. 2046) z późn. zmianami arkusze egzaminacyjne sprawdzają i oceniają egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów, powołani przez dyrektora okręgowej komisji. Stosują oni szczególne kryteria oceniania arkuszy egzaminacyjnych opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dla egzaminu z danego przedmiotu. Egzaminatorzy pracowali w zespołach, w ośrodkach sprawdzania. Przygotowano ośrodki sprawdzania w Łodzi, Kielcach i Piotrkowie Trybunalskim. Poniższa tabela ilustruje organizację sprawdzania prac.

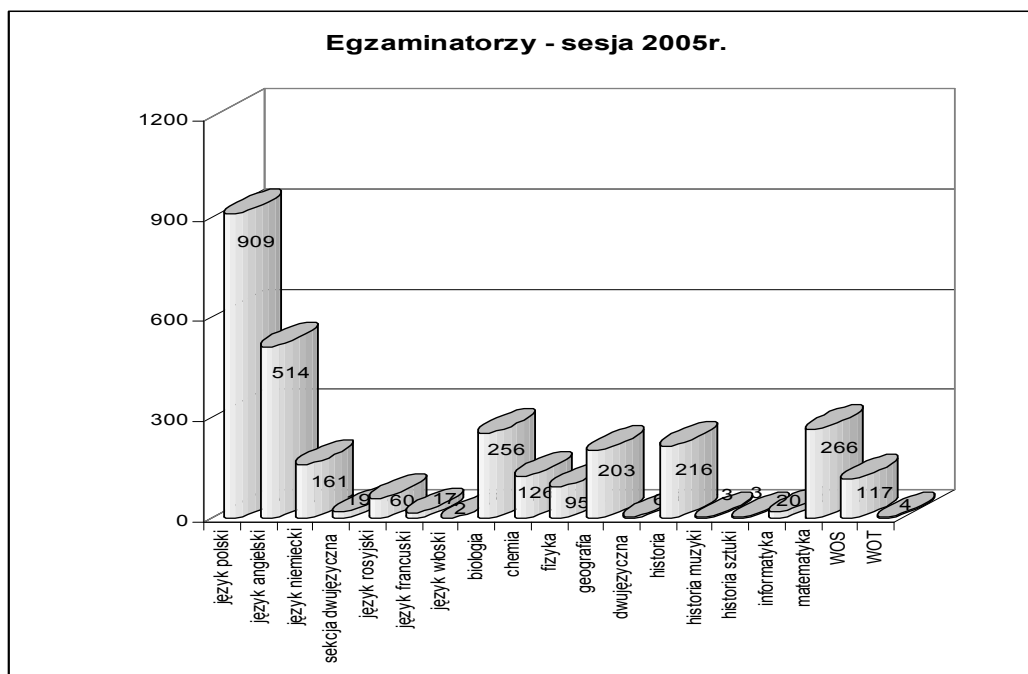
Tabela 16 . Liczba zespołów przedmiotowych powołana do sprawdzania prac w maju 2005

Przedmiot	Liczba ośrodków	Łódź	Kielce	Piotrków Tryb
		9	4	2
liczba zespołów				
język polski	41	22	13	6
język angielski	23	13	8	2
język niemiecki	7	5	2	
język niemiecki – sekcja dwujęzyczna*	1	1		
język rosyjski	2	1	1	
język francuski	1	1		
język włoski	1	1		
biologia	12	7	4	1
chemia	6	4	2	
fizyka i astronomia	5	4	1	
geografia	9	5	3	1
geografia –dwujęzyczna *	1	1		
historia	10	4	5	1
historia muzyki	1	1		
historia sztuki	1	1		
informatyka	1	1		
matematyka	12	9	3	
WOS	6	3	2	1
WOT*	1	1		
Razem	141	85	44	12

*zespoły krajowe

Dodatkowo zlecono Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi organizację krajowego sprawdzania prac z języka niemieckiego (sekcji dwujęzyczna), z geografii (sekcja dwujęzyczna), wiedzy o tańcu.

W sprawdzaniu prac wzięło udział 2997 egzaminatorów, pracowali w 141 zespołach. W skład zespołu wchodziło dwóch weryfikatorów, 17–19 egzaminatorów, spośród których dyrektor okręgowej komisji wyznaczał przewodniczącego. Wyjątkiem były 2–4 osobowe zespoły egzaminatorów z wiedzy o tańcu, historii muzyki, historii sztuki i języka włoskiego.

Rysunek 5. Liczba egzaminatorów powołanych do sprawdzania prac maturalnych w maju 2005

W zależności od ilości arkuszy egzaminacyjnych z przedmiotu prace sprawdzano od jednego do trzech tygodni. Zadaniem weryfikatorów i przewodniczących była także ocena jakości pracy egzaminatorów, stąd też ponad 14% prac poddano planowej powtórnej ocenie. Obciążenie pracą egzaminatorów ilustruje poniższa tabela. Zależało ono od liczby zdających, posiadanej liczby wykształconych egzaminatorów, którzy zechcieli wziąć udział w sprawdzaniu.

Tabela 17. Obciążenie przypadające na jednego egzaminatora maturalnego wg przedmiotów

Przedmiot	liczba zweryfikowanych prac	% zweryfikowanych prac	średnia liczba arkuszy przypadająca na egzaminatora
język polski	5345	18,8	50
język angielski	4855	13,9	79
język niemiecki	1023	14,4	51
język niemiecki – sekcja dwujęzyczna*	58	12,9	27
język rosyjski	412	15,2	51
język francuski	100	18,5	36
język włoski	6	13,3	23
biologia	1762	13,4	60
chemia	931	14,7	59
fizyka i astronomia	589	14,2	51
geografia	1409	13,7	59
geografia –dwujęzyczna*	–	–	13
historia	1802	14,9	65
historia muzyki	42	54,5	39
historia sztuki	21	4,7	150
informatyka	121	16,6	43
matematyka	2590	17,0	66
WOS	1429	15,3	94
WOT*	25	21,9	29
Razem	22520	14,3	61

*zespoły krajowe

W trakcie sprawdzania stwierdzono niesamodzielność pracy zdających z pięciu przedmiotów. Po wnikliwej analizie, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej podjął decyzję o unieważnieniu egzaminu maturalnego w stosunku do 108 zdających, co ilustruje niżej zamieszczona tabela.

Tabela 18. Unieważnienia egzaminu maturalnego

Przedmiot	województwo łódzkie	województwo świętokrzyskie
język polski		6
język angielski	3	2
język niemiecki		2
informatyka		8
matematyka	47	40
Razem	50	58

Łącznie egzaminatorzy działający przy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi sprawdzili ponad 157 tysięcy arkuszy egzaminacyjnych.

VI. EWALUACJA PRAWIDŁOWOŚCI PRZEBIEGU EGZAMINU MATURALNEGO

1. Ustny egzamin maturalny z języka polskiego i języków obcych

W tegorocznej sesji egzaminacyjnej obserwacjami objęto około 13% szkół ponadgimnazjalnych, położonych na terenie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, w których odbywała się część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych. Rolę obserwatorów pełnili pracownicy nadzoru pedagogicznego, ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz pracownicy OKE w Łodzi (tabela 19).

Tabela 19. Liczba obserwatorów na części ustnej egzaminu maturalnego

Obserwacja prawidłowości przebiegu części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych			
	Pracownicy nadzoru pedagogicznego	Pracownicy ośrodków doskonalenia nauczycieli	Pracownicy OKE w Łodzi
woj. łódzkie	13	–	34
woj. świętokrzyskie	–	4	–
razem	13	4	34
łącznie	51		
m. Łódź	2	–	27
m. Kielce	–	4	–

Do Wydziału Badań i Analiz OKE w Łodzi przekazano **51** wypełnionych Arkuszy obserwacji. Obserwatorzy obecni byli w 50 szkołach (12,89% wszystkich szkół w okręgu, w którym odbyła się część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych, w tym 3,70% szkół w województwie świętokrzyskim i 14,29% szkół w województwie łódzkim) (tabela 20).

Tabela 20. Liczba szkół, w których przeprowadzono obserwację ustnych egzaminów maturalnych.

Obserwacja prawidłowości przebiegu części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych		
	Liczba szkół ogółem	Liczba szkół, w których przeprowadzono obserwacje
woj. łódzkie	280	46
woj. świętokrzyskie	108	4
razem	388	50

Obecność obserwatorów nadzorujących przebieg każdego egzaminu sprawia, że wyniki egzaminacyjne uczniów stają się bardziej wiarygodne, a także przyczynia się do upowszechniania w coraz szerszym zakresie procedur egzaminacyjnych. W kolejnych sesjach egzaminacyjnych Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi planuje zaprosić do współpracy większą liczbę obserwatorów, w tym także przedstawicieli organów prowadzących.

Obserwatorzy najliczniej uczestniczyli w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego (28 osób obserwowało egzamin na terenie województwa łódzkiego i 2 osoby na tere-

nie województwa świętokrzyskiego). Obecni byli także na ustnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego (tabela 21.)

Tabela 21. Liczba obserwatorów na części ustnej egzaminów maturalnych wg przedmiotów

Obserwacja prawidłowości przebiegu części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych					
	Język polski	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język włoski*
woj. łódzkie	28	11	6	1	1
woj. świętokrzyskie	2	1	1	–	–
razem	30	12	7	1	1
łącznie	51				
m. Łódź	17	7	3	1	1
m. Kielce	2	1	1	–	–

* Egzamin z języka włoskiego odbył się na terenie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi.

W przypadku języka angielskiego, niemieckiego i włoskiego obserwatorzy obecni byli na części ustnej egzaminu maturalnego zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. Egzamin z języka rosyjskiego obserwowany był na poziomie rozszerzonym.

W większości szkół część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych przeprowadzona była z zachowaniem obowiązujących procedur. W wielu Arkuszach obserwacji obserwatorzy zwracali uwagę na rzetelność w wykonywaniu obowiązków i życzliwość przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego. W kilku szkołach zaobserwowano jednak pewne nieprawidłowości:

- przed wejściem do sali, w której odbywał się egzamin nie umieszczono w widocznym miejscu list zdających,
- członkowie przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego nie oceniali zdających w trybie opisanym w procedurach,
- wystąpiły zakłócenia organizacyjne tj. hałas na zewnątrz sali, w której odbywał się ustny egzamin maturalny.

2. Pisemny egzamin maturalny

W wiosennej sesji egzaminacyjnej 2005 obserwacjami objęto szkoły ponadgimnazjalne położone na terenie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, w których odbywała się część pisemna egzaminu maturalnego. Rolę obserwatorów pełnili pracownicy nadzoru pedagogicznego, przedstawiciele organów prowadzących, pracownicy ośrodków doskonalenia nauczycieli, wyższych uczelni oraz pracownicy OKE w Łodzi (tabela 22.).

Tabela 22. Liczba obserwatorów na części pisemnej egzaminu maturalnego

Obserwacja prawidłowości przebiegu części pisemnej egzaminu maturalnego					
	Pracownicy nadzoru pedagogicznego	Przedstawiciele organów prowadzących	Pracownicy ośrodków doskonalenia nauczycieli	Pracownicy OKE w Łodzi	Pracownicy wyższych uczelni
woj. łódzkie	129	34	51	2	75
woj. świętokrzyskie	90	20	21	–	25
razem	219	54	72	2	100
łącznie	447				
m. Łódź	36	–	6	2	62
m. Kielce	12	–	21	–	24

Do Wydziału Badań i Analiz OKE w Łodzi przekazano 447 wypełnionych Arkuszy obserwacji. Obserwatorzy obecni byli w wielu szkołach na terenie województwa świętokrzyskiego i łódzkiego. Najliczniej uczestniczyli w przebiegu pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego, geografii i historii. Obecni byli także na egzaminie z języka niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego, biologii, fizyki, chemii, historii sztuki, wos-u i informatyki (tabela 23.).

Tabela 23. Liczba obserwatorów na części ustnej egzaminów maturalnych wg przedmiotów

Obserwacja prawidłowości przebiegu części pisemnej egzaminu maturalnego															
	j. polski	j. angielski	j. niemiecki	j. francuski	j. hiszpański	j. rosyjski	fizyka	chemia	matematyka	biologia	geografia	historia	hist. sztuki	wos	informatyka
woj. łódzkie	75	48	5	-	-	3	10	4	57	17	31	23	5	7	6
woj. świętokrzyskie	64	11	8	1	2	-	3	3	17	9	9	17	3	7	2
razem	139	59	13	1	2	3	13	7	74	26	40	40	8	14	8
łącznie	447														
m. Łódź	17	15	1	-	-	-	2	1	25	8	13	17	4	2	1
m. Kielce	19	4	3	1	2	-	1	-	5	4	1	12	3	2	-

Na pisemnym egzaminie maturalnym z języka francuskiego obserwator obecny był tylko na części dotyczącej poziomu podstawowego, natomiast na egzaminie z informatyki, która zdawana jest na poziomie rozszerzonym obserwowano część pierwszą i drugą egzaminu. Egzamin z pozostałych przedmiotów obserwowano na obu poziomach. Z zebranych Arkuszy obserwacji 273 dotyczy poziomu podstawowego, a 174 rozszerzonego. Największą liczbę szkół odwiedzili obserwatorzy uczestnicząc w obserwacji pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego (tabela 24.).

Tabela 24. Liczba szkół, w których przeprowadzono obserwację ustnych egzaminów maturalnych

Obserwacja prawidłowości przebiegu części pisemnej egzaminu maturalnego																
	Liczba szkół ogółem	Liczba szkół, w których przeprowadzono obserwacje na terenie województwa łódzkiego i świętokrzyskiego														
		j. polski	j. angielski	j. niemiecki	j. francuski	j. hiszpański	j. rosyjski	fizyka	chemia	matematyka	biologia	geografia	historia	hist. sztuki	wos	informatyka
woj. łódzkie	280	101	32	9	1	1	2	8	6	43	18	23	23	5	9	5
woj. świętokrzyskie	108															
razem	388															

Bardzo cieszy fakt, że przedstawiciele instytucji związanych z oświatą z dużym zaangażowaniem włączają się i czuwają nad systemem egzaminacyjnym. W kolejnych sesjach Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi planuje zaprosić do współpracy większą liczbę obserwatorów. Zdarzało się bowiem, że do jednej szkoły trafiało kilku obserwatorów, natomiast w innych placówkach egzamin nie był obserwowany. Obecność osób nadzorujących przebieg egzaminu sprawia, że wyniki egzaminów stają się bardziej wiarygodne, a także przyczynia się do upowszechniania w coraz szerszym zakresie procedur egzaminacyjnych.

Z analizy Arkuszy obserwacji wynika, że należy położyć większy nacisk na szkolenie w zakresie procedur egzaminacyjnych osób, które będą pełniły w przyszłości funkcje obserwatorów. Z analizy tychże dokumentów wynika także, że w większości szkół pisemny egzamin maturalny przeprowadzono z zachowaniem obowiązujących procedur. W wielu Arkuszach obserwacji obserwatorzy podkreślali zaangażowanie zespołów nadzorujących, bardzo dobrą organizację pracy, profesjonalizm i rzetelność. Jednak w kilkunastu szkołach zaobserwowano pewne nieprawidłowości:

- w skład zespołu nadzorującego wchodził nauczyciel wychowawca,
- nieznacznie wydłużono czas przewidziany na pisemny egzamin maturalny,
- w pomieszczeniu, w którym odbywał się egzamin nie było zegara oraz tablicy lub planszy do zapisywania godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem egzaminacyjnym,
- przed wejściem do sali, w której miał odbyć się egzamin nie umieszczono list zdających,
- nie sprawdzono dowodów tożsamości zdających,
- nie sprawdzono świadectw ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej w przypadku osób zdających spoza szkoły,
- przewodniczący zespołu nadzorującego nie przypomniał zdającym o konieczności sprawdzenia kompletności arkusza egzaminacyjnego,
- przewodniczący zespołu nadzorującego nie przypomniał zdającym o sposobie kodowania,

- przewodniczący zespołu nadzorującego nie przypomniał zdającym o sposobie zaznaczania błędnych odpowiedzi,
- przewodniczący zespołu nadzorującego nie przypomniał zdającym o sposobie naklejania pasków kodowych,
- przewodniczący zespołu nadzorującego nie przypomniał zdającym o sposobie oddawania prac po zakończeniu egzaminu,
- w sali egzaminacyjnej, w czasie trwania egzaminu na poziomie podstawowym, znajdowały się materiały egzaminacyjne dotyczące poziomu rozszerzonego,
- zbyt krótka przerwa pomiędzy egzaminem na poziomie podstawowym i rozszerzonym,
- zbyt długa przerwa pomiędzy egzaminem na poziomie podstawowym i rozszerzonym,
- zakłócenia organizacyjne tj. hałas na zewnątrz sali, w której odbywał się egzamin,
- zbyt niska temperatura w pomieszczeniu, w którym odbywał się egzamin.

Fakt, że w wielu szkołach egzaminy pisemne były przeprowadzone bez jakichkolwiek zastrzeżeń, zgodnie z procedurami bardzo cieszy. Należy jednak dążyć do sytuacji, w której nie będzie odnotowany żaden przypadek uchybień. Dlatego też Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi planuje nadal prowadzić szkolenia dla dyrektorów (przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców) z zakresu doskonalenia stosowania procedur.

SŁOWNICZEK TERMINÓW

które warto znać, czytając raporty o wynikach egzaminów zewnętrznych

Miary tendencji centralnej

(informują o **poziomie** wyników):

średnia, \bar{x} – średnia arytmetyczna wyników uczniów;

mediana – inaczej wartość środkowa; dzieli zbiór wyników na dwa równoliczne zbiory;

dominanta (lub modalna) – najczęściej występująca wartość wyniku;

Z miarami tendencji centralnej jest związany wskaźnik łatwości zadania.

łatwość zadania – stosunek uzyskanych punktów za zadanie do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadanie (inaczej średnia arytmetyczna wyników uczniów za zadanie podzielona przez maksymalną liczbę punktów za zadanie); łatwość jest wartością z przedziału od 0 do 1; dla zadań 0-1 punktowych łatwość wyrażona w procentach jest jednocześnie informacją o odsetku uczniów, którzy poprawnie rozwiązali zadanie;

Wskaźnik łatwości	Interpretacja wartości wskaźnika
0,00 – 0,19	zadanie bardzo trudne
0,20 – 0,49	zadanie trudne
0,50 – 0,69	zadanie umiarkowanie trudne
0,70 – 0,89	zadanie łatwe
0,90 – 1,00	zadanie bardzo łatwe

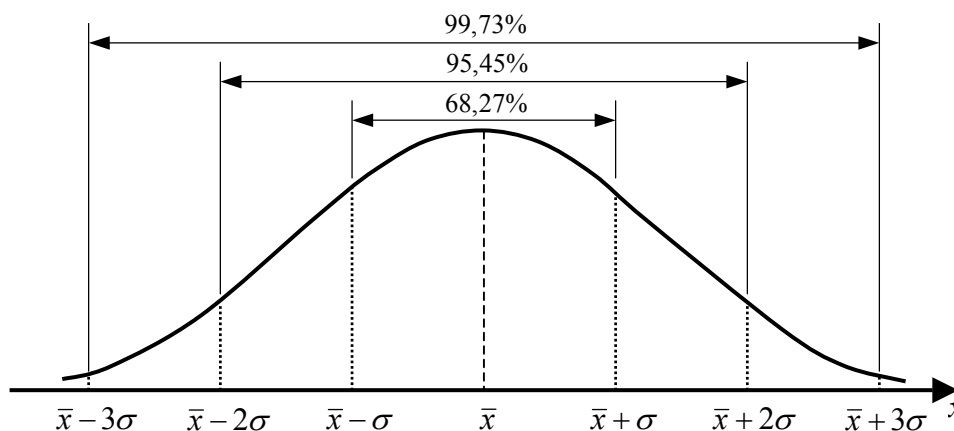
Miary rozrzutu

(informują o **zróznicowaniu** wyników):

rozstęp – różnica między największą (maksimum) a najmniejszą (minimum) wartością wyniku w grupie;

odchylenie standardowe, σ (*ang. standard deviation*) – miara zmienności wewnątrz grupy; 68,27% wyników znajduje się w odległości $\pm 1 \sigma$ od średniej grupy; im dane wewnątrz grupy są bardziej zróznicowane, tym większe odchylenie standardowe;

Rozkład normalny

Rozkład normalny jest rozkładem symetrycznym. Jest on określony przez dwa parametry: średnią oraz odchylenie standardowe. W przypadku rozkładu normalnego wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się.

Miary asymetrii i koncentracji

(informują o **rozkładzie** wyników):

skośność – miara asymetrii; dla rozkładu symetrycznego skośność =0, dla rozkładu wyników przesuniętego w prawo, w kierunku wyników wysokich (rozkład lewoskośny) skośność < 0, w przeciwnym razie skośność >0;

kurtoza – miara koncentracji; dla rozkładu normalnego kurtoza =0, kurtoza >0 oznacza, że wartości cechy (wyniku) są bardziej skoncentrowane, niż przy rozkładzie normalnym („wypiętrzenie wykresu”); kurtoza <0 oznacza, że wartości cechy (wyniku) są mniej skoncentrowane, niż przy rozkładzie normalnym („spłaszczenie wykresu”).

Skale standardowe (wielostopniowe skale oparte na rozkładzie normalnym)

skala staninowa, staniny (*ang. standard nine*) – tzw. **standardowa dziewiątka**: skala staninowa jest znormalizowaną skalą dziewięciostopniową, w której kolejne przedziały (staniny) zawierają 4%, 7%, 12%, 17%, 20%, 17%, 12%, 7% i 4% wyników uporządkowanych od najmniejszego do największego. Opis wyniku mieszczącego się w kolejnych staninach: najniższy, bardzo niski, niski, niżej średni, średni, wyżej średni, wysoki, bardzo wysoki, najwyższy; średnia na skali staninowej wynosi 5 (stanin średni), a odchylenie standardowe 1,96.

